

Aktuální situace v oblasti NSD

Oblast nepojistných sociálních dávek zahrnuje:

- Dávky státní sociální podpory
- Dávky pomoci v hmotné nouzi
- Dávky osobám se zdravotním postižením
- Dávky pěstounské péče

I. Státní sociální podpora:

Dávkový systém zaměřený především na podporu rodin s dětmi. Mezi opakované dávky v měsíci patří rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a příspěvek na bydlení. Mezi dávky jednorázové patří porodné a pohřebné.

➤ **Přídavek na dítě:** Podmínkou je roční příjem rodiny do 2,4 násobku životního minima rodiny.

Výše dávky se odvíjí od věku nezaopatřeného dítěte

do 6 let	500
6 – 15 let	610
15 – 26 let	700

➤ **Rodičovský příspěvek:**

- Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině.
- Celková částka pro čerpání rodičovského příspěvku je 220 000 Kč.
- Délka čerpání je do 4 let věku dítěte.
- Rozsah předškolní docházky u dětí je sledován do 2 let jejich věku.

➤ **Porodné:** Jednorázová dávka související s narozením prvního a druhého dítěte v rodině

- Podmínkou je příjem rodiny v rozhodném čtvrtletním období (2,7 násobek životního minima rodiny)
- Výše jednorázové dávky činí pro první narozené dítě v částce 13 000,- Kč a pro druhé narozené dítě v částce 10 000,- Kč.
- - Maximální celková výše vyplaceného porodného činí 23 000,- Kč (i při dvojčatech nebo vícečatech).

➤ **Pohřebné:** Na pohřebné má nárok osoba, která vypravila pohřeb

- nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte.
- Výše jednorázové dávky činí 5 000 Kč.
- Podmínkou je trvalý pobyt zemřelé osoby na území ČR

➤ **Příspěvek na bydlení:**

- U dávky se dokládají zaplacené náklady spojené s bydlením za předcházející kalendářní čtvrtletí. Nárok na dávku má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu a 30 % příjmů rodiny nestačí na pokrytí nákladů na bydlení.
- Stropem možné výše dávky jsou normativní náklady na bydlení.

- Normativní náklady jsou stanoveny podle velikosti obce a členů domácnosti nařízením vlády vždy pro konkrétní rok.
 - Pokud jde o nové bydlení (např. mladá rodina se nastěhuje do svého prvního bydlení), jsou zde ze zákona o státní sociální podpoře (117/1995 Sb.) započítávány namísto zaplacených nákladů na bydlení pevné částky ve formě normativních nákladů na bydlení ve výši 80 %.
- Počet vyplacených dávek roste.**

Součinnost se stavebními úřady pověřených obcí – provádí se v případě, že ke konkrétnímu bytu (domu) neexistuje zápis o bytové jednotce, na kterou se žádá dávka příspěvek na bydlení – např. zda má dům 2 bytové jednotky, nebo zda chata je vhodná pro trvalé bydlení, sdělení o počtu zkolaudovaných bytových jednotek

II. Hmotná nouze:

Dávkový systém zaměřený na pomoc osobám a rodinám s nedostatečnými příjmy, kdy celkové sociální a majetkové poměry neumožňují osobám uspokojit základní životní potřeby a tyto osoby si vlastním přičiněním nemohou své příjmy z objektivních důvodů zvýšit.

Mezi opakované dávky v měsíci patří příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.

➤ **Příspěvek na živobytí:** Po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem osoby či rodiny částky živobytí. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního (2200,-) a životního minima (jednotlivec 3410,-)

➤ **Doplatek na bydlení:** Slouží k uhrazení nákladů na bydlení.

- Započítává se vlastní příjem osob či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.
- Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí.
- V odůvodněných případech je možno přiznat doplatek na bydlení i v případě, že příspěvek na živobytí nebyl přiznán (příjem osoby a společně posuzovaných osob nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí).

Mezi jednorázové dávky patří **dávky mimořádné okamžité pomoci:**

- hrozí vážná újma na zdraví
- Existuje vážná mimořádná událost – živelná pohroma, požár...
- Pro úhradu jednorázového výdaje – zcizení, ztráta občanského průkazu...
- nákup nebo oprava předmětů dlouhodobé potřeby
- úhrada nákladů souvisejícím se vzděláním a zájmovou činností dětí
- ohrožení sociálním vyloučením – návrat z vězení...

Pro zjišťování majetkových a sociálních poměrů rodiny je prováděno sociální šetření v domácnostech klientů.

Spolupráce s obcemi - Doplatek na bydlení – ubytovny a jiný než obytný prostor

- Nově v r. 2015 (V souvislosti s přijetím zákona č. 252/2014 Sb.) byla nově upravena speciální informační povinnost ÚP ČR ve vztahu k obcím, jako podnět k zahájení sociální práce.

JE INFORMOVÁN pověřený obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, nebo újezdní úřad příslušný podle místa skutečného pobytu uvedené osoby o skutečnosti, že doplatek na bydlení začal být poskytován osobě užívající jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení se schváleným provozním řádem.

- Nově je vyžadován souhlas obce s vyplácením doplatku na bydlení na ubytovně. V rámci tohoto posouzení se k vyjádření obce v řízení o dávku přihlíží jako k jednomu z rozhodujících podkladů v řízení o dávku. V případě nesouhlasu obce se úzce spolupracuje se sociálními pracovníky obcí k vyřešení bytové situace klienta.

Spolupráce se stavebními úřady pokud údaje nelze získat z katastru nemovitostí:

Žádost o sdělení, zda se u výše specifikovaného prostoru jedná o soubor místností nebo samostatnou obytnou místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Stavební úřad v této věci provádí kontrolu na místě.

Hmotná nouze - Projekt „Obědy do škol“

- Posuzování stavu hmotné nouze u dítěte pro účely projektu „Obědy do škol“ (druhá výzva Operačního programu Potravinové a materiální pomoci)
- dítě 3 – 15 let věku
- dítě, které se nachází v okruhu společně posuzovaných osob pro příspěvek na živobytí v souvislém období 20 měsíců.
- škola, kterou dítě navštěvuje, musí být zapojena do projektu
- v první fázi zapojeny dva kraje – Jihomoravský a Liberecký

III. Dávky pro osoby se zdravotním postižením

- Příspěvek na péči
- Příspěvek na mobilitu
- Příspěvek na zvláštní pomůcku
- průkaz osoby se zdravotním postižením

- **příspěvek na péči:** Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb..

Výše příspěvku na péči pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc:

800 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)

4 000 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)

8 000 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)

12 000 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

- **Příspěvek na mobilitu:** Na dávku má nárok oprávněná osoba, která:
 - má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P (podle podmínek po 1. 1. 2014)
 - opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována
 - Výše příspěvku činí 400,- Kč/měsíc.

- **Příspěvek na zvláštní pomůcku:** Na dávku má nárok osoba, která má dle zdravotního posouzení:
 - těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo
 - těžké sluchové postižení anebo
 - těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku
 - oprávněná osoba je starší 3 let (motorové vozidlo, úprava bytu), 15 let (vodící pes), 1 roku (všechny ostatní pomůcky).

- **Průkaz osoby se zdravotním postižením:** Nárok má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu
 - Průkaz „TP“ (středně těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace)
 - Průkaz „ZTP“ (těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace)
 - Průkaz „ZTP/P“ (zvláště těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace)

U nových žádostí o průkaz je posuzován zdravotní stav žadatele.

Změny v r. 2016

- Od 1.8.2016 zvýšení příspěvku na péči ve všech stupních závislosti o 10 %
- Od 1.1.2016 ukončena platnost průkazů mimořádných výhod (průkazy pro osoby se zdravotním postižením, které byly vydány podle vyhlášky č. 182/1991 Sb.)

Spolupráce s obcemi:

- Ve věci ustanovení zvláštního příjemce u dávky příspěvek na péči a příspěvek na mobilitu
- Ve věci ustanovení opatrovníka pro správní řízení o dávku z důvodu zdravotního stavu žadatele

Pozn.: informace jsou uvedeny podle stavu k 15.2.2016